

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ӘБСӘЛӘМ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)**

**IV чакырылыш чираттан тыш утырыш
КАРАРЫ**

№6

Әбсәләм ав.

«22» апрель 2025 ел

Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районының Әбсәләм
авыл жирлегендә муниципаль хезмәт
турында Нигезләмәне раслау хакында

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»ғы 131-ФЗ санлы Федераль закон, 2007 елның 2 мартаңдагы «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»ғы 25-ФЗ санлы Федераль закон, 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы көрәш турында»ғы 273-ФЗ санлы Федераль закон, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында»ғы 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы законы, 2013 елның 25 июнендейге 50-ТРЗ санлы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә, Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы, «Әбсәләм авыл жирлеге» муниципаль берәмлек Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Әбсәләм авыл жирлеге Советы карап итте:

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Әбсәләм авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында күшымта итеп бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Әбсәләм авыл жирлеге Советының 2023 елның 1 мартаңдагы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Дымтамак авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында Нигезләмәне раслау хакында»ғы 3 санлы карапын (Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Әбсәләм авыл жирлеге Советының 2023 елның 20 июлендәге 11 санлы, 2023 елның 6 сентябрендәге 16 санлы, 2023 елның 29 сентябрендәге 22 санлы, 2023 елның 18 октябрендәге 24 санлы, 2023 елның 23 ноябрендәге 32 санлы, 2023 елның 4 декабрендәге 34 санлы, 2024 елның 24 апрелендәге 6 санлы, 2024 елның 23 октябрендәге 20 санлы, 2024 елның 26 декабрендәге 31 санлы караплары редакциясендә) үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карапны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында рәсми бастырып чыгару юлы белән рәсми рәвештә халыкка житкерергә (<https://pravo.tatarstan.ru>) Элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор) тарафыннан 2013 елның 17 декабрендә бирелгән ЭЛ ФС77-60244 санлы массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык) һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының «Рәсми Татарстан» бердәм порталындагы «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адресы буенча урнаштырырга: <http://jutaza.tatarstan.ru/>.

4. Әлеге карап рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5. Әлеге карапның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Әбсәләм авыл жирлеге башлыгы

Г.В.Кубашева

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Эбсәләм авыл жирлегендә
муниципаль хезмәт турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Муниципаль хезмәт

Муниципаль хезмәт-гражданнарның хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән билән торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында дайми нигездә гамәлгә ашырыла торган һөнәри эшчәнлек.

Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы булып муниципаль берәмлек санала, аның исеменнән яллаучы вәкаләтләрен яллаучы вәкиле (эш бируч) башкара.

Яллаучының (эш бирученең) вәкиле муниципаль берәмлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе яисә яллаучының (эш бирученең) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат булырга мөмкин.

1.2. Муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләре.

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Эбсәләм авыл жирлегендә муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләрен Россия Федерациясе Конституциясе, 2007 елның 2 мартандагы «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы 25-ФЗ санлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, муниципаль берәмлекләр уставлары, гражданнар жыеннарында кабул ителгән карарлар һәм башка муниципаль хокукий актлар билгели.

Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләре булган хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

1.3. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып тубәндәгеләр тора:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче гражданнарның муниципаль хезмәткә женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, иҗтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә бертигез керү мөмкинлеге һәм аның яшәү шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең профессиональлеге һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы.;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлеге;
- 6) иҗтимагый берләшмәләр һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәтне узганда тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукий һәм социаль якландырылышы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиясезлеге.

1.4. Муниципаль хезмәт һәм дәүләт граждан хезмәтенең үзара бәйләнеше

Муниципаль хезмәтнең һәм Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәтенең (алга таба - дәүләт граждан хезмәте) үзара бәйләнеше:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын биләү өчен

төп квалификация таләпләренең бердәмлеге;

2) муниципаль хезмәтнең һәм дәүләт граждан хезмәтен узганда чикләуләрнең һәм йөкләмәләрнең бердәмлеге;

3) муниципаль һәм граждан хезмәте өчен кадрлар әзерләүгә һәм ёстәмә һәнәри белем алуға карата таләпләрнең бердәмлеге;

4) дәүләт граждан хезмәте стажын исәпләгендә муниципаль хезмәт стажын исәпкә алу һәм муниципаль хезмәт стажын исәпләгендә дәүләт граждан хезмәте стажын исәпкә алу;

5) муниципаль хезмәткәрләрнең һәм дәүләт граждан хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләүнен төп шартлары һәм социаль гарантияләре нисбәте;

6) муниципаль хезмәт үткән гражданнарны һәм дәүләт граждан хезмәте үткән гражданнарны, шулай ук туендыручысын югалткан очракта аларның гайлә әгъзаларын дәүләт пенсия белән тәэмин итүнең төп шартларына туры килүгә.

2. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ

2.1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары, муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры

2.1.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы-муниципаль берәмлек уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органнарындагы вазыйфалар, жирле үзидарә органының яисә муниципаль вазыйфасы биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе булган вазыйфалар.

2.1.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

2.1.3. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Эбсәләм авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры муниципаль хезмәт вазыйфаларының жирле үзидарә органнары, вазыйфаларның төркемнәре һәм функциональ билгеләре буенча классификацияләнгән исемлекләреннән гыйбарәт.

2.1.4. Жирле үзидарә органнарының штат расписаниесен төзегендә һәм раслаганда муниципаль хезмәт вазыйфаларының Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган исемнәре кулланыла.

2.1.5. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының икеләтә атамасы, әгәр:

1) жирле үзидарә органы житәкчесе урынбасары әлеге органның структур бүлекчәссе житәкчесе була;

2) жирле үзидарә органының структур бүлекчәссе житәкчесе урынбасары әлеге органның структур бүлекчәсендәге бүлекчә житәкчесе була.

2.1.6. Жирле үзидарәнең башка органы (башка структур бүлекчә) житәкчесе вазыйфасы исеме муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) башка муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының классификациясе, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте

2.2.1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары тубәндәгө төркемнәргә бүленәләр:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең эйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2.2.2. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәтеннән күрсәтелгән вазыйфаларның Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтенең һәм дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфаларына куела торган квалификация таләпләренә бәйле рәвештә туры килүе аңлашыла.

2.2.3. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнде.

2.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

2.3.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен һәнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфа бурычларны үтәү өчен кирәклө белемнәргә һәм күнекмәләргә, шулай ук яллаучы (эш бирүчө) вәкиленең тиешле каары

булганда - белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителе.

2.3.2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кирәkle һәнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәттәге эш стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре муниципаль хокукий актлар белән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән үрнәк квалификация таләпләре нигезендә билгеләнә. Вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle белемнәргә һәм күнекмәләргә квалификация таләпләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияләре белән аның һәнәри хезмәт эшчәнлеге өлкәсенә һәм төренә карап билгеләнә. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияләрендә шулай ук белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре дә каралырга мөмкин.

2.3.3. Муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларындағы һәм аларга тинләштерелгән хәрби хезмәт вазыйфаларындағы һәм башка төр федераль дәүләт хезмәте вазыйфаларындағы эш стажы исәпкә алына.

2.3.4. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәkle белгечлеккә, әзерлек юнәлешләренә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек буенча эш стажын, әзерлек юнәлешләрен исәпләгәндә әлеге стажга шул белгечлек буенча эш чорлары кертелә, әлеге әзерлек юнәлешенә граждан (муниципаль хезмәткәр) күрсәтелгән белгечлекләр, әзерлек юнәлеше буенча белем турында һәм (яисә) квалификация турында документ алғаннан соң.

2.3.5. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга гражданың (муниципаль хезмәткәрнең) шул дәрәжәдәге һәнәри белем турында документ алғаннан соң муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle белем һәм күнекмәләр алынган эш чорлары кертелә., ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә.

2.3.6. Контракт буенча билгеләнә торган муниципаль районның жирле администрациясе башлыгы вазыйфасына кандидатларга карата кимендә биш ел идарә эшчәнлеге тәҗрибәсе булу өстәмә таләп булып тора. Идарә эшчәнлеге дигәндә әлеге өлештә оешма, дәүләт органы, Муниципаль орган житәкчесе, житәкчесе урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү аңлашыла. Контракт буенча билгеләнеп куела торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнергә мөмкин.

2.4. Муниципаль хезмәткәрләрнең класс чиннары.

2.4.1. Класслы чиннар муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һәнәри әзерлек дәрәжәсенең муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

2.4.2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Эбсәләм авыл жирлегендәге муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасы кодексы нигезендә түбәндәгә класслы чиннар бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүче булып 1, 2 яисә 3 класслы хакыйкый муниципаль кинәшче тора;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль кинәшче башкара;

муниципаль хезмәтнең эйдәп баручы вазыйфасын 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт Кинәшчесе биләп тора;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүче булып муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы референты тора;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфасын 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт секретаре били.

2.4.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә керту Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.5. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар бирү һәм муниципаль хезмәткәрләре муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчергәндә һәм муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аларны саклап калу тәртибе

2.5.1. Класслы чиннар муниципаль хезмәткәрләргә, алдагы класслы чинда булуның билгеләнгән дәвамлылыгын исәпкә алып, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләгән вазыйфа нигезендә эзлекле рәвештә бирелә.

2.5.2. Класслы чин беренчел яисә чираттагы булырга мөмкин.

2.5.3. Алга таба билгеле бер төркем муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнеп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класслы чин берелә.

2.5.4 Федераль дәүләт граждан хезмәте класслы чины, дипломатик ранги, хәрби яисә маҳсус исеме, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтенең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, беренче класслы чин аңа муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләгән вазыйфасы нигезендә берелә.

2.5.5. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү максатларында муниципаль хезмәтенең квалификация разрядлары һәм сыйныф чиннарының билгеләнгән нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының һәм федераль дәүләт граждан хезмәтенең, Россия Федерациясенең башка субъектының дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм маҳсус исемнәр нисбәте кулланыла.

2.5.6. Вазыйфаларның, класслы чиннарының һәм квалификация разрядларының нисбәтен исәпкә алып, муниципаль хезмәтенең берелә торган сыйныф чины федераль дәүләт граждан хезмәтенең, дипломатия рангына, хәрби яңа маҳсус исемгә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чинна, муниципаль хезмәткәргә федераль дәүләт гражданлык хезмәтенең класслы чиннынан, дипломатик рангтан, хәрби яисә маҳсус исемнән, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннынан түбәнрәк булмаган класслы чинга берелә яисә Россия Федерациясенең башка субъекты, муниципаль хезмәтенең квалификация разряды, әмма муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 нче класслы чиннан югары түгел, анда биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы керә.

2.5.7. Муниципаль хезмәткәргә киләсе чираттагы сыйныф чининда бирелгән очракта федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класслы чининда, дипломатик рангта, хәрби яисә маҳсус званиедә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чининда, муниципаль хезмәтенең квалификация разрядында булу дәвамлылығы исәпкә алына.

2.5.8. Беренче класслы чин муниципаль хезмәткәргә сынау уышлы тәмамланганнын соң берелә, ә сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң өч айдан да иртәрәк түгел.

2.5.9. 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретареның һәм референтының класс чиннарында булуның минималь сроклары бер елны, 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм муниципаль киңәшче 2 нче һәм 3 нче сыйныфлар муниципаль советының киңәшчесен - ике елны, 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның чын муниципаль киңәшчесен - бер елны тәшкил итә. Секретарның, референтның, муниципаль хезмәт киңәшчесенең, муниципаль киңәшченең һәм чын муниципаль киңәшченең класслы чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне класслы чиннарда арттыру аларны тиешле төркем муниципаль хезмәтенең югарырак вазыйфаларына күчергәндә генә мөмкин.

2.5.10. Хәрби сыйныф чининда булу вакыты аны биргән көннән исәпләнә.

2.5.11. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар жирле үзидарәнең муниципаль берәмлек уставы яисә башка муниципаль хокукий акт белән шуңа вәкаләтле органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе тәкъдиме буенча берелә.

2.5.12. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында тәкъдимнәр көртү тәртибе һәм аңа күшүп берелә торган документлар исемлеге муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

2.5.13. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турындагы карар, барлык кирәклे документлары белән жирле үзидарәнең органына яисә вазыйфаи затына сыйныф чиннары бирергә вәкаләтле органына яисә вазыйфаи затына сыйныф чинин бирү турындагы тәкъдим көртелгән көннән алып бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

2.5.14. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтенең башка вазыйфаларына күчергәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән куылганда муниципаль хезмәткәргә берелгән класслы чин сакланып кала. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәтенең башка вазыйфасына

билгелэнгэндэ, ачаа бирелгэн класслы чин чираттагы класслы чин билгелэнгэн тэртиптэ бирелгэнч саклана.

2.5.15. Муниципаль хезмэткэргэ сыйныф чинын бирү турындагы белешмэлэр муниципаль хезмэткэрнең шэхси эшенэ һэм хезмэт кенэгэсэнэ (булган очракта) кертелэ.

2.6. Муниципаль хезмэтнең класслы чиний саклау һэм азат итъ.

2.6.1. Хэрби сыйныф чины муниципаль хезмэт вазыйфасыннан азат итэлгэндэ һэм муниципаль хезмэттэн азат итэлгэндэ (шул исэптэн пенсиягэ чыккач), шулай ук муниципаль хезмэткэ яңадан кергэндэ муниципаль хезмэткэрлэргэ сакланып кала.

2.6.2. Муниципаль хезмэткэрне муниципаль хезмэтнең башка вазыйфасына билгелэгэндэ, ачаа бирелгэн класслы чин билгелэнгэн тэртиптэ чираттагы класслы чин бирелгэнч сакланып кала.

2.6.3. Хэрби класслы чинны калдыру суд каары буенча федераль законнаар нигезендэ мөмкин.

3. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМЭТКЭРНЕҢ ХОКУКЫЙ ХЭЛЕ (СТАТУСЫ)

3.1. Муниципаль хезмэткэр.

3.1.1. Муниципаль хезмэткэр булып федераль законнаар һэм Татарстан Республикасы законнары нигезендэ муниципаль хокукый актларда билгелэнгэн тэртиптэ жирле бюджет акчалары исэбеннэн түлэнэ торган акчалата түлэү өчен муниципаль хезмэт вазыйфасы бурычларын үтэүче граждан тора.

3.1.2. Жирле үзидарэ органнары эшчэнлеген техник тээмин иту вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмэт вазыйфаларын билэмилэр һэм муниципаль хезмэткэрлэр булып тормыйлар.

3.2. Муниципаль хезмэткэрнең төп хокуклары.

3.2.1. Муниципаль хезмэткэр:

1) муниципаль хезмэтнең билэгэн вазыйфасы буенча аның хокукларын һэм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфаи бурычларны үтэү сыйфатын бэялэү критерийлары һэм хезмэттэ алга китү шартлары белэн танышу;

2) вазыйфаи бурычларны үтэү өчен кирэkle оештыру-техник шартлар тээмин иту;

3) хезмэт законнары, Муниципаль хезмэт турындагы законнаар һэм хезмэт шартнамэсе (контракты)нигезендэ хезмэт өчен түлэү һэм башка түлэүлэр;

4) Эш (хезмэт) вакытының нормаль озынлыгын билгелэү, ял көннэр һэм эш көнө булмаган бэйрэм көннэр, шулай ук еллык түлэүле отпуск бирү белэн тээмин итэлэ торган ял;

5) билгелэнгэн тэртиптэ вазыйфаи бурычларны үтэү өчен, шулай ук жирле үзидарэ органы эшчэнлеген камиллэштерү турында тэкъдимнэр керту өчен кирэkle мэгълүматны һэм материалларны алу;

6) муниципаль хезмэтнең вакантлы вазыйфасын билэүгэ конкурсста үз инициативасы белэн катнашу;

7) муниципаль хокукый акт нигезендэ жирле бюджет акчалары исэбеннэн ёстэмэ һөнэри белем алу;

8) үзегезнэң шэхси күрсэктэклэргезне яклау;

9) шэхси эшенэ кертелгэнч үз эшенең барлык материаллары, һөнэри эшчэнлек турындагы бэялэмэлэр һэм башка документлар белэн танышу, шулай ук шэхси эшенэ аның язма ацлатмаларын күшүп бирү;

10) үз хокукларын, социаль-икътисадын һэм һөнэри мэнфэгатьлэрэн яклау өчен һөнэр берлеклэрэ төзү хокукуын да керте, берлэшмэ;

11) хезмэт законнары нигезендэ индивидуаль хезмэт бэхэслэрен карау, муниципаль хезмэттэ үз хокукларын һэм законлы мэнфэгатьлэрэн яклау, аларны бозулар судына шикаять бирүне дэ керте;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендэ пенсия белэн тээмин иту.

2. Муниципаль хезмэткэр, контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын билэүче муниципаль хезмэткэрдэн тыш, мэнфэгатьлэр конфликтына китермэсэ һэм "Россия Федерациясендэ муниципаль хезмэт турында"Федераль законда башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бирүче) вэкиленэ алдан язмача хэбэр итеп, бүтэн түлэүле эш башкарырга хокуклы.

3.3. Муниципаль хезмэткэрнең төп бурычлары.

3.3.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын, муниципаль берәмлек Уставын һәм башка муниципаль хокукий актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэмин итәргә;

2) вазыйфаи бурычларны вазыйфаи инструкция нигезендә башкару;

3) вазыйфаи бурычларны үтәгәндә расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә һәм башка хәлләргә бәйсез рәвештә кешенең һәм гражданың хокукларын, иреген һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәу өчен киräклे квалификация дәрәжәсен хупларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарның хосусый тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абуруна кагылышлы белешмәләрне ачмаска;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфаи бурычларын үтәу өчен бирелгәннәрне дә сакларга;

8) узе һәм гайлә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрне билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) туктату турында яллаучы вәкиленә (эш би्रүчегә) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) туктаткан көннән алыш биш эш көненнән дә соңга калмычча язма рәвештә хәбәр итәргә - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

9.1) яллаучы вәкиленә (эш биրүчегә) чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) алу йә яшәүгә рәхсәт алу яисә гражданың чит дәүләт территориясендә дайми яшәү хокукин раслый торган башка документ алу турында муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) алу йә яшәүгә рәхсәт алу яисә яшәүгә рәхсәт яисә башка документ алу көненнән соң биш эш көненнән дә соңга калмычча язма рәвештә хәбәр итәргә, чит дәүләт территориясендә дайми яшәүгә хокукин раслый торган гражданлыгын;

10) "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, йөкләмәләрне үтәргә, тыюларны бозмаска;

11) вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы турында яллаучы (эш бириүче) вәкиленә язма рәвештә хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмая чараларын күрергә.

12) анкетадагы белешмәләргә аңа билгеле булган үзгәрешләр турында яллаучы вәкиленә (эш бириүчегә) язма рәвештә хәбәр итәргә, моңа яллаучы (эш бириүче) вәкиле каары буенча үзгәртелгән белешмәләр керми (алга таба - анкетадагы белешмәләр).

3.3.2. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган тиешле житәкчедән йөкләмә алганда, муниципаль хезмәткәр, федераль законнарның һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларының, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукий актларының, муниципаль хокукий актларның нигезләмәләрен күрсәтеп, йөкләмә биргән житәкчегә язма рәвештә әлеге йөкләмәнең хокуксызыгын нигезләүне тапшырырга тиеш, аларны үтәгәндә бозылырга мөмкин бу йөкләмәне. Житәкчे әлеге йөкләмәне язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәудән баш тартырга тиеш. Хокуксыз йөкләмәне үтәгән очракта муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкчесе Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы була.

3.4. Муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләр.

3.4.1. Граждан муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый, әгәр:

1) аны закон көченә кергән суд каары белән хокукка сәләтsez яисә хокукка сәләте чикләнгән дип тану;

2) аны законлы көченә кергән суд хөкеме буенча муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мөмкинлеген бетерә торган жәзага хөкем итү;

3) граждан дәгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль Хезмәт муниципаль хезмәткәре биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мондай белешмәләрдән файдалануга бәйле булса, дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка сер булып торган белешмәләргә рөхсәт рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту;

4) муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга totкарлык тудыра торган һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль закон нигезендә медицина оешмасы бәяләмәсе белән расланган авыру булу;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турдын-туры буйсынуга яисә шуши вазыйфаи затка буйсынуга бәйле булса, жирле администрацияне җитәкләүче муниципаль берәмlek башлыгы белән яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турдын-туры буйсынуга яисә контролдә тутуга бәйле булса, муниципаль хезмәткәр белән ябын туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абылары, апалары, шулай ук ир белән хатынның һәм хатынның апалары, ата-аналары, балалары) аларның берсе икенчесенең контроле астында;

6) чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (гражданлыгын) туктату;

7) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) йә яшәүгә рөхсәтә яисә гражданнның чит дәүләт территориясендә дайми яшәү хокукуын раслый торган башка документы булу;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм (яисә) аны узу чорында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрнең, тыюларның һәм таләпләрнең үтәлүен раслый торган ялган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләр тапшыру йә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрнең, тыюларның һәм таләпләрнең үтәлмәвен таныклый торган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләр тапшыру;

9) "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда, 2008 елның 25 декабрендәге "Коррупциягә каршы көрәш турында" гы 273-ФЗ санлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дөрес булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр бирү;

9.1) керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшырмау;

10) аны чакырылыш комиссиясе бәяләмәсе нигезендә (контракт буенча хәрби хезмәт узган гражданнардан тыш) законлы нигезләре булмаган килеш чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип таныганда - күрсәтелгән бәяләмәгә Россия Федерациясенең тиешле субъектының чакырылыш комиссиясенә шикаять белдерү өчен билгеләнгән срок тәмамланган көннән алыш 10 ел дәвамында, ә эгәр күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясенең тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе каары күрсәтелгән бәяләмәгә карата гражданин шикаяте буенча судка шикаять бирелде, - күрсәтелгән Бәяләмәне һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе каарын гражданнның күрсәтелгән бәяләмәгә шикаяте буенча чыгаргандыа гражданнның хокуклары бозылмаган дип танылган суд каары закон көченә кергән көннән алыш 10 ел дәвамында;

11) аның чит ил агенты статусын алуы.

3.4.2. Граждан контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр Муниципаль берәмlek башлыгы белән ябын туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абылар, апалар, шулай ук абылар, апалар, ата-аналар, ир белән хатынның һәм балаларның ире белән хатынның балалары) булган очракта контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын башкара алмый.

3.4.3. Граждан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән ин чик яшькә - 65 яшькә җиткәннән соң муниципаль хезмәткә алына алмый.

3.4.4. Жирле үзидарә органы җитәкчесе булган муниципаль хезмәткәр, жирле үзидарә органы җитәкчесе урынбасары, мәнфәгатьләр конфликтин бетерү максатларында, алар тиешле вазыйфасы биләгән чорда әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклый алмый.

3.5. Муниципаль хезмәт белән бәйле тыюлар.

3.5.1. Муниципаль хезмәт узуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән очракта:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Россия Федерациясе субъекты дәүләт вазыйфасына сайланган яисә билгеләп куелган, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләп куелган очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайланганда яисә билгеләп куелганда;

в) һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) вәкил рөхсәте белән түләүсез нигездә катнашу муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән тәртиптә алынган яллаучыны;

в) «Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы» Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә би्रү;

г) оештыручысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючи вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә) идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар нигезендә түләүсез нигездә би्रү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

4) ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән йә, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, ача турыдан-туры буйсынган яисә контролъдә тотылган жирле үзидарә органында ышанычлы яисә өченче затлар эшләре буенча вәкил булырга;

5) вазыйфаи хәлгә яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (буләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алырга. Беркетмә чарапарына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чарапарга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүләкләр, Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль милек дип таныла һәм акт буенча муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйле рәвештә алган бүләген тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

6) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа жирле үзидарә органының башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары, халықара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүе буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш;

7) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чарапарын, башка муниципаль мөлкәтне файдалану;

8) федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән белешмәләрне яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә ача билгеле булган хезмәт мәгълүматын муниципаль хезмәткә бәйле булмаган максатларда таратырга яисә файдаланырга;

9) әгәр бу аның вазыйфаи бурычларына кермәсә, жирле үзидарә органы һәм аның житәкчесе эшчәнлегенә карата, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чараларында да, гавами фикерләр, фикерләр һәм бәяләүләргә юл куярга;

10) муниципаль берәмлек башлыгының язма рөхсәтеннән башка чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләрнең, башка иҗтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш) алышга, әгәр аның вазыйфаи бурычларына күрсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керсә;:

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазыйфаи нигезләмә өстенлекләреннән файдалану;

12) үз вазыйфаи хәлленнән сәяси партияләр, дини һәм башка иҗтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында мөнәсәбәтне ачыктан-ачык белдерергә;

13) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка иҗтимагый берләшмәләр (һөнәр берлекләреннән, шулай ук ветераннар һәм иҗтимагый үзешчәнлекнең башка органнарыннан тыш) структураларын төзергә яисә күрсәтелгән структураларны төзүгә ярдәм итәргә;

14) хезмәт бәхәсен жайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктатырга;

15) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәткә карамаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә;

16) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса, яллаучы (эш бируч) вәкиленең язма рөхсәтеннән башка, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбенән финансрана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә.

3.5.2. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегенән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә хокуклы түгел. Шул ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбенә генә финансрана алмый. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә хокуклы түгел.

3.5.3. Муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң граждан вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә билгеле булган конфиденциаль характеристагы белешмәләрне яисә хезмәт мәгълүматын оешмалар йә физик затлар мәнфәгатьләрендә фаш итәргә яисә файдаланырга хокуклы түгел.

3.5.4. Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, федераль законнарда караплан очракларда, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфалар биләргә һәм (яисә) граждан-хокук шартнамәсе шартларында эш башкарырга хокуксыз, әгәр әлеге оешманың муниципаль (административ) идарәсенең аерым функцияләре вазыйфаи (хезмәт) функцияләренә кергән булса. муниципаль хезмәткәрнең бурычлары, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликттын жайга салу буенча тиешле комиссиянең ризалыгыннан башка, бу Комиссия Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

3.6. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы.

3.6.1. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында

төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчмәсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) (алга таба әлеге статьяда - коммерциягә карамаган оешма) әлеге статьяда билгеләнгән тәртиптә алынган яллаучы вәкиленең рөхсәте белән гамәлгә ашырыла.

3.6.2. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы мәнфәгатьләр конфликтyna яки мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлегенә китермәскә тиеш.

3.6.3. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт турында гаризасы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән рәвештә муниципаль хезмәткәрне яллаучы вәкиле исеменә язма рәвештә төзелә.

3.6.4. Гариза жирле үзидарә органының (алга таба - кадрлар хезмәтә) кадрлар хезмәтенә (кадрлар эшен гамәлгә ашыру өчен җаваплы вазыйфаи затка) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә планлаштырылган катнашу башланганчы тапшырыла.

3.6.5. Гариза кергән көнне кадрлар хезмәтә тарафыннан гаризаларны теркәү журналында теркәлә, ул муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән форма буенча алып барыла. Гаризаларны теркәү журналы битләренә кадрлар хезмәтә яисә жирле үзидарә органы мөхәре сугылган, тегелгән һәм беркетелгән булырга тиеш.

3.6.6. Гаризаны теркәү турында гаризаның теркәлү датасы, номеры, фамилиясе, инициаллары һәм әлеге гаризаны теркәгән кадрлар хезмәтә затының вазыйфасы күрсәтелгән тамгалы күчермәсе муниципаль хезмәткәргә гаризаларны теркәү журналында имzasы куелып бирелә.

3.6.7. Кадрлар хезмәтә гаризаны алдан карый һәм аңа муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу мөмкинлеге йә мөмкин булмавы турында дәлилләнгән бәяләмә әзерли (алга таба - дәлилләнгән бәяләмә). Дәлилләнгән бәяләмә әзерләгәндә кадрлар хезмәтә гариза биргән муниципаль хезмәткәр ризалыгы белән аның белән әңгәмә уздырырга һәм аннан язмача аңлатмалар алырга мөмкин.

3.6.8. Дәлилләнгән Бәяләмәдә:

1) коммерциягә карамаган оешмага карата кадрлар, оештыру-техник, финанс, матди-техник яисә башка мәсьәләләр буенча караплар кабул итү буенча муниципаль хезмәткәрнең вәкаләтләрен, шул исәптән әлеге коммерциягә карамаган оешма тарафыннан эшчәнлекнең билгеле бер төрен һәм (яисә) аерым гамәлләрне гамәлгә ашыруга рөхсәтләр биругә байле карапларны анализлау;

2) муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлеген анализлау.

3.6.9. Гариза һәм дәлилләнгән бәяләмә гариза теркәлгәннән соң жиде эш көне эченә яллаучы вәкиленә жибәрелә.

3.6.10. Гаризаны һәм дәлилләнгән Бәяләмәне карау нәтиҗәләре буенча яллаучы вәкиле түбәндәге карапларның берсен чыгара:

1) муниципаль хезмәткәргә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт бирергә;

2) муниципаль хезмәткәргә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуны рөхсәт итмәскә;

3) коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликты булу-булмавы мәсьәләсендә жирле үзидарә органында төзелгән хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салуга карата таләпләрне үтәү комиссиясенә гариза һәм дәлилләнгән бәяләмә жибәрергә.

3.6.11. 3.6.10 пунктының 2 пунктчасында каралган карапны кабул итү өчен нигез булып муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликтты барлыкка килү мөмкинлеге булуы тора.

3.6.12. 3.6.10 пунктының 3 пунктчасында каралган очракта, хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе гаризаны һәм дәлилләнгән Бәяләмәне аларны яллаучы вәкиле күрсәтелгән комиссиягә жибәрергә көннән алып жиде көн эченә карый. Гаризаны һәм дәлилләнгән Бәяләмәне карау нәтиҗәләре буенча хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе, коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта, муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтты булу-булмавы турында йә булмавы турында Карап кабул итә.

3.6.13. Өлеге маддәнен 3.6.12 пунктында карап кабул итептән көннән алыш өч эш көне эчендә яллаучының вәкиле муниципаль хезмәткәргә коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт бирү йә рөхсәт итмәү турында Карап кабул итә.

3.6.14. Кадрлар хезмәтә 3.6.10 карапларның берсен яллаучы вәкиле кабул иткән көннән алыш өч эш көне эчендә муниципаль хезмәткәргә гаризаларны теркәү журналында муниципаль хезмәткәрнең имзасын куеп, яллаучы вәкиле кабул иткән карап турында язма рәвештә хәбәр итә йә муниципаль хезмәткәргә тапшыру турында хәбәр итү һәм бу хакта почта элементтәсе аша почта элементтәсе аша гаризаларны теркәү журналында.

3.6.15. Гариза, дәлилләнгән бәяләмә һәм гаризаны карау белән бәйле башка материаллар (алар булганда) муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшено теркәп куела.

3.7. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын җайга салу.

3.7.1. Өлеге Нигезләмә максатларында «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законның 10 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән «мәнфәгатьләр конфликты» төшенчәсе кулланыла.

3.7.2. Өлеге Нигезләмә максатларында «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән «шәхси кызыксыну» төшенчәсе кулланыла.

3.7.3. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи яисә хезмәт хәлен үзгәртүдән, хәтта аны билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән һәм (яисә) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килүгә сәбәп булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

3.7.4. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазыләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлешләренә, пайларга) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтына китерергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазыләрне (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлешләрен, пайларны) Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

3.7.5. Мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу чараларын күрмәве, федераль законнара билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

3.7.6. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу буенча өлеге муниципаль хезмәткәрне, низагны җайга салу чорына муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүгә кадәр, аның өчен читләштерүнен барлык вакытына акчалата түләүне саклап калып, чаралар күрергә тиеш. муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы.

3.7.7. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу чаралары барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы вәкиле булып торучы муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән азат ителүенә китерә торган хокук бозу булып тора, моңа федераль законнар белән.

3.7.8. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенең гомуми принципларын үтәвен һәм мәнфәгатьләр конфликтын җайга салуны тәэмин итү өчен жирле үзидарә органында муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликтларын җайга салуга карата таләпләрне үтәү буенча комиссия (алга таба - Комиссия) төзелде.

3.7.9. Комиссия дайми булмаган нигездә жирле үзидарә органының хокукый акты белән төзелә. Күрсәтелгән акт белән комиссиянең санлы һәм персональ составы, аның эш сроклары һәм тәртибе билгеләнә.

3.7.10. Комиссия составына яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм (яисә) ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр, шулай ук муниципаль хезмәткә бәйле мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында шәхси белешмәләрне күрсәтмичә чакырыла торган фәнни, мәгариф һәм (яисә) башка оешмалар вәкилләре кертелә. Бәйсез экспертлар саны комиссия эгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән берен тәшкىл итәргә тиеш.

3.7.11. Комиссия составы комиссия кабул иткән карапларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр конфликтлары килеп чыгу мөмкинлеген булдырмаслык итеп формалаштырыла.

3.8. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә таләпләр.

3.8.1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә бурычлы:

1) вазыйфаи бурычларны намус белән, югары һөнәри дәрәҗәдә башкару;

2) Барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга карата тигез, гадел мөнәсәбәтне тәэмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнарга карата тискәре карашка юл куймаска;

3) вазыйфаи бурычларны намус белән үтәүгә комачаулый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;

4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар каарларының үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлегеннән мәхрүм итә торган нейтральлекне сакларга;

5) гражданнар белән эш иткәндә корректлык күрсәтергә;

6) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый гореф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтергә;

7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

8) милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

9) муниципаль органның аbruена яисә аbruена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләргә юл куймаска.

3.8.2. Житәкче булып торучы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләрне сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

3.9. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру.

3.9.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дәгъвалаучы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытларда һәм форма буенча тапшырыла.

3.9.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенең чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга тиеш.

3.9.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм 2012 елның 3 декабрендәге «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында»ғы 230-ФЗ санлы Федераль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актларында, кодекста каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла. муниципаль хезмәт, Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукий актлары, муниципаль хокукий актлар турында.

3.9.4. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итә торган белешмәләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр була.

3.9.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яисә билгеләү өчен, дини яисә башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына турыдан-туры яисә читләтегән рәвештә иганәләр (взнослар) жыю өчен керемнәр, чыгымнары, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

3.9.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне ачуда яисә әлеге белешмәләрне Россия

Федерациясе законнарында каралмаган максатларда куллануда гаепле затлар Россия Федерациисе законнары нигезендә жаваплы булалар.

3.9.7. Муниципаль хезмәткәрнең үз керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырмавы, әгәр мондый белешмәләрне тапшыру мәжбүри булса йә белә торып тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора. Федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәт. Муниципаль хезмәткәргә үз керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белә торып дөрес булмаган белешмәләр бирү муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

3.9.8. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан бирелүче керемнәр, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан бирелүче керемнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын, дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Россия Федерациисе норматив хокукий актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләр, муниципаль хезмәткәрләрнең «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм Россия Федерациисенең башка норматив хокукий актларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне, аларның бурычларын үтәвен үтәве Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

3.9.9. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дәгъвалаучы гражданнарга, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, мондый гражданнарның иренә (иренә) һәм балигъ булмаган балаларына карата банк, салым яисә закон белән саклана торган башка сер булып торучы белешмәләр бирү турындагы гарызнамәләр, хокук саклау органнарына гарызнамәләр муниципаль органнар мәнфәгатьләрендә хезмәткәрләр Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) тарафыннан тәртиптә жибәрелә, Россия Федерациисенең норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

3.9.10. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затларның чыгымнарын, шулай ук аларның ире (ире (хатыны) һәм балигъ булмаган балалары чыгымнарын тикшереп торучы белешмәләрнең дәүләт органы (дәүләт органы бүлекчәсе йә күрсәтелгән органның коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау эше өчен жаваплы вазыйфаи заты) Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукий акты белән билгеләнә.

3.9.11. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы гражданнар һәм әлеге вазыйфанды биләүче зат үзләренең керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне, шулай ук үзләренең ирләренең (ирләренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне Татарстан Республикасы Башлыгына (Рәисенең) тапшыралар. Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән.

3.9.12. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче зат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр жирле үзидарә органының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырыла һәм (яисә) муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә массакуләм мәгълүмат чараларына бастырып чыгару өчен бирелә.

3.9.13. Керемнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) каары белән гамәлгә ашырыла.

3.9.14. 3.9.13 пункты нигезендә башкарылган тикшерү нәтиҗәсендә контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче затның «Россия Федерациисенең муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, 2012 елның 3 декабрендәге «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» гы 230-ФЗ санлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактлары ачыкланганда һәм

башка затларның көрөмнәренә, 2013 елның 7 маендағы "Аерым категория затларга счетлар (көртөмнәр) ачуны һәм аларның счетлары (көртөмнәре) булуны тыю түрүнда"ты 79-ФЗ санлы федераль закон белән, Россия Федерациясе территориясенән читтә урнашкан чит ил банкларында акчаларны һәм кыйммәтле эйберләрне сакларга, чит ил финанс инструментларына ия булырга һәм (яисә) алардан файдаланырга Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче затның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яисә аңа карата башка дисциплинар туләтүне куллану түрүнда гариза белән жирле үзидарәнен вәкаләтле органына мөрәжәтать итә.

3.10. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә мәгълүмат урнаштыру түрүнда белешмәләр тапшыру.

3.10.1. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы граждан, муниципаль хезмәткәр һәркемгә ачык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган мәгълүматларны урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре түрүнда белешмәләрне яллаучы вәкиленә тапшыралар:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы граждан-муниципаль хезмәткә көргән елдан алдагы өч календарь ел өчен хезмәткә көргәндә;

2) муниципаль хезмәткәр-күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елына кадәрге календарь ел өчен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү қысаларында һәркемгә ачык мәгълүмат урнаштыру очракларыннан тыш, ел саен.

3.10.2. 3.10.1 пунктының 1 бүлегендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы гражданнар тарафыннан муниципаль хезмәткә көргәндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң килә торган елның 1 апреленнән дә соңга калмычка тапшырыла. Сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге битләре түрүнда белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

3.10.3. Яллаучы вәкиле карапы буенча ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркемгә ачык мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре түрүнда белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр".

3.11. Анкета тапшыру, анкетадагы белешмәләрнең үзгәреү түрүнда хәбәр итү һәм мондый белешмәләрне тикшерү.

3.11.1. Граждан муниципаль хезмәткә көргәндә анкета тапшыра.

3.11.2. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) анкетадагы белешмәләргә мәгълүм булган үзгәрешләр түрүнда язма рәвештә хәбәр итә.

3.11.3. Анкетаның рәвеше, шул исәптән аңа көртелә торган белешмәләр исемлеге, аларны актуальләштерү тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

3.11.4. Анкетадагы белешмәләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле яисә ул вәкаләт биргән зат карапы буенча тикшерелергә мөмкин. Анкетадагы белешмәләрне тикшерү гавами хакимият органнарына һәм тиешле мәгълүматка ия оешмаларга язма рәвештә, шул исәптән дәүләт мәгълүмат системалары аша, гарызнамәләр жибәрү юлы белән муниципаль органның кадрлар хезмәтә тарафыннан гамәлгә ашырыла. Гавами хакимият органнары һәм тиешле мәгълүматка ия оешмалар әлеге сорауны алган көннән бер айдан да соңга калмычка сорала торган мәгълүматны бирергә тиеш.

4. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ КЕРҮ, АНЫ УЗУ ҺӘМ ТУКТАТУ ТӘРТИБЕ

4.1. Муниципаль хезмәткә керү

4.1.1. Муниципаль хезмәткә Россия Федерациясе дәүләт телен белгән, 18 яшे тулган гражданнар һәм «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт түрүнда» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә түры килә торган, «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт түрүнда» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганда, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт түрүнда Татарстан

Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган тиешле квалификация таләпләренә мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4.1.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узганда женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мәнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һәнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рәхсәт ителми.

4.1.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;

2) әлеге Нигезләмәнен 3.11 пунктында каралган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт шартнамәсе (контракты) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш, законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт кенәгәсә һәм (яисә) хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр;

5) белем һәм квалификация турында документ;

6) хезмәт шартнамәсе (контракты) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш, индивидуаль (шәхси ләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документ;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - запаста булган гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулый торган авыруның булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кергән елга кадәрге ел өчен керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр;

10.1) «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендәге һәркемгә ачык мәгълумат, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган мәгълуматлар урнаштырылган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләр;

11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларында каралган башка документлар.

4.1.4. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырылган белешмәләр (анкетадагы белешмәләрдән тыш) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелегә мөмкин. Кайбер муниципаль берәмлекләрдә федераль законнар белән граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә бирелә торган белешмәләрне тикшерүгә өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

4.1.5. Әлеге Нигезләмәнен 4.1.4 пунктында каралган тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулый торган хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән гражданга муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

4.1.6. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую нәтиҗәсендә гамәлгә ашырыла.

4.1.7. Күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә конкурс нәтиҗәләре буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына керүче граждан контракт төзи. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләү тәртибе һәм әлеге вазыйфага контракт буенча билгеләнеп куела торган зат белән контракт төзү һәм аны өзү тәртибе 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы Федераль закон белән билгеләнә. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнеп куела торган зат белән контрактның типовой формасы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына 3 нче кушымта белән билгеләнгән.

4.1.8. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең акты белән рәсмиләштерелә.

4.1.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт шартнамәсенең яклары булып яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр тора.

4.1.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелгач, муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклыгын бирү тәртибе һәм формасы муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан раслана.

4.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә Конкурс.

4.2.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсен төзүгә конкурс алданрак килергә мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучыларның һәнәри дәрәҗәсе, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләрене туры килүе бәяләнә.

4.2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәру тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы кабул итә торган муниципаль хокукий акт белән билгеләнә. Конкурсны уздыру тәртибендә аның шартларын, аны үткәру датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләрне, шулай ук хезмәт шартнамәсе проектын конкурс уздыру көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмычча бастырып чыгаруны құздә тотарга кирәк. Муниципаль берәмлектә конкурс комиссиясе егъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан билгеләнә.

4.2.3. Яллаучының вәкиле (эш бируче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп күя.

4.3. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү.

4.3.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында үткәрелә. Муниципаль хезмәткәргә Аттестация өч елга бер мәртәбә үткәрелә.

4.3.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын бер елдан кимрәк биләүче вазыйфалар;
- 2) 60 яшькә житкәннәр;
- 3) йөклеме хатын-кызылар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала өч яшькә житкәнче аны карау буенча ялда булучылар. Курсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк булмаска тиеш;

5) вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче.

4.3.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве турында Карап Чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны вазыйфаларында күтәрү турында, ә кирәк булган очракта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалғаннан соң ук хәбәр итәлә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш биручегә) тапшырыла.

4.3.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле (эш бируче) Аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне вазыйфасыннан төшерү турында аттестация узган көннән алыш бер айдан да артмаган вакытта аның ризалыгы белән бүләкләү турында Карап кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне ёстәмә һәнәри белем алу өчен жибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

4.3.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасыннан түбәнәйтү белән килешмәгән яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкин булмаган очракта, яллаучы вәкиле (эш бируче) аттестация нәтижәләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмаганга, биләгән вазыйфасына туры килмәү сәбәпле, аттестация узган көннән алыш бер айдан да артмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән азат итәргә мөмкин. Курсәтелгән срок тәмамлангач, әлеге аттестация нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны вазыйфасыннан төшерү рөхсәт итәлми.

4.3.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

4.3.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәру турындагы нигезләмә муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 4 нче күшүмтасы нигезендә муниципаль

хезмәткәрләргә аттестация үткәру турындағы үрнәк нигезләмә нигезендә муниципаль хокукий акт белән раслана.

4.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе.

4.4.1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеге жирле үзидарә органы житәкчесе яисә муниципаль хокукий акт белән вәкаләт бирелгән башка вазыйфаи зат тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.4.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәу өчен кирәклө белемнәргә һәм күнекмәләргә, шулай ук белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре - яллаучы (эш би्रүче) вәкиленең муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләу өчен белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләренә туры килү таләп ителүе турындағы каравы булганда;

2) жирле үзидарә органы эшчәнлеген жайга сала торган акт нигезендә вазыйфаи бурычларны үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен муниципаль хезмәткәрнең хокуклары һәм жаваплылығы, жирле үзидарә органы структур бүлекчәсенән бурычлары һәм функцияләре, анда муниципаль хезмәтнең били торган вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре;

3) муниципаль хезмәткәр идарә итү һәм башка каарларны мөстәкыйль кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукий актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү һәм башка каарлар проектларын әзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә тиеш булган мәсьәләләр исемлеге;

5) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча каарлар проектларын әзерләү, карау сроклары һәм процедуранары, килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең шул ук жирле үзидарә органының муниципаль хезмәткәрләре, жирле үзидарәнең башка органнарының муниципаль хезмәткәрләре, гражданнар һәм оешмалар белән вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә хезмәттәге үзара эшчәнлеге процедуранары.

4.4.3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә, аттестацияләгәндә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алыша.

4.4.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияне үтәу нәтиҗәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, аттестация үткәргәндә аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә йә муниципаль хезмәткәрне бүләкләгәндә исәпкә алыша.

4.5. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзу өчен нигезләр.

4.5.1. Хезмәт шартнамәсен өзу өчен Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучы (эш би्रүче) вәкиле инициативасы белән өзелергә мөмкин:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу өчен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;
- 2) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 маддәләрендә билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү;
- 3) дисквалификация рәвешендәге административ жәза куллану;
- 4) муниципаль хезмәткәр чит ил агенты статусын алса.

4.5.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу өчен билгеләнгән иң чик яшькә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу сробын бер мәртәбә озайту кимендә бер елга рөхсәт ителә.

5. ЭШ (ХЕЗМӘТ) ВАКЫТЫ һәм ЯЛ ВАКЫТЫ

5.1. Эш (хезмәт) вакыты.

5.1.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә жайга салына.

5.2. Муниципаль хезмәткәрнең Отпуск.

5.2.1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата түләүне саклап калып, еллық отпуск бирелә, аның күләме уртacha хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

5.2.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпусклары төп түләүле отпуск һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

5.2.3. Еллык төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамлылығында бирелә.

5.2.4. Ел саен түләүле өстәмә отпусклар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләп чыгарыла. Еллык төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми озынлығы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт өчен ел саен өч календарь көн дәвамлылығында өстәмә түләүле отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук Федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле отпусклар еллык төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми дәвамлылығының әлеге өлешендә каралганнын тыш бирелә.

5.2.5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп бирелергә мөмкин, шул ук вакытта отпускның бер өлеше 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Яллаучы вәкиле (эш бируч) белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә башка дәвамлылыктагы отпуск өлеше бирелергә мөмкин.

5.2.6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бируч) вәкиле карапы белән акчалата түләүне сакламыйча бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.

5.2.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата түләүне саклап калмыйча отпуск бирелә.

6. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕң ХЕЗМӘТЕ ӨЧЕН ТҮЛӘҮ, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ СТАЖЫ

6.1. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү.

6.1.1. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәтенә түләү акчалата түләү рәвешендә башкарыла, ул муниципаль хезмәткәрнең ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфаи окладыннан (алга таба - вазыйфаи оклад), шулай ук муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләр) гыйбарәт.

6.1.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;

2) муниципаль хезмәтнең максус шартлары өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү;

3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазыйфаи инструкцияне үтәүне исәпкә алыш, түләү тәртибе яллаучы вәкиле (эш бируч) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;

4) айлык акчалата бүләкләү;

5) сыйныф чины өчен айлык өстәмә;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер мәртәбә түләү;

7) матди ярдәм.

6.1.3. Муниципаль хокукий актларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләрне үтәп, түбәндәгә өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшләгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә айлык компенсация түләү;

2) төп хезмәт бурычларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза уздыру, хокукий актлар проектларын әзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белеме булган юрист яисә башкаручы сыйфатында визировкалау кергән муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү (юридик эш өчен өстәмә түләү);

3) муниципаль хезмәткәрләргә фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәҗәсе, фән докторы гыйльми дәрәҗәсе өчен вазыйфаи окладына ай саен өстәмә түләү;

4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен вазыйфаи окладына ай саен өстәмә түләү.

6.1.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт сере булып торган белешмәләр белән эшләгән өчен законнар нигезендә вазыйфаи окладына ай саен өстәмә билгеләнә.

6.1.5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хакы құләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгелиләр. Вазыйфаи оклад құләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр құләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан чыгарыла торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

6.2. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр.

6.2.1. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

1) вазыйфаи инструкция нигезендә аның вазыйфаи бурычларын үтәвен тәэмин итә торган эш шартлары;

2) акчалата түләүне вакытында һәм тулы қуләмдә алу хокуку;

3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль озынлығын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү белән тәэмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия белән тәэмин итү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гайлә әгъзаларын аның вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә вафат булган очракта пенсия белән тәэмин итү;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аның сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә зыян килгән очракта мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узу чорында яисә ул туктатылғаннан соң авыру яисә хезмәткә сәләтен югалту очрагына, әмма аның вазыйфаи бурычларын үтәвенә бәйле рәвештә килеп чыккан мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау.

6.2.2. Жирле үзидарә органы бетерелүгә йә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты қыскартылуға бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе өзелгендә муниципаль хезмәткәргә, оешма ябылуға йә оешма хезмәткәрләре штаты қыскартылуға бәйле рәвештә Хезмәткәрләр эштән азат ителгән очракта, хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

6.2.3. Муниципаль берәмлек уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

6.3. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү.

6.3.1. Жирле үзидарә органнарында, Татарстан Республикасында муниципаль органнарда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәткәрләр (алга таба - жирле үзидарә органнары) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә (алга таба-тиешле еллар эшләгән өчен пенсия):

1) муниципаль хезмәт стажы булу, аның дәвамлылығы тиешле елда тиешле елларны эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 5 нче күшымтасы нигезендә билгеләнә;

2) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 маддәсендәгә 2.1 өлеше нигезендә 1 өлешенең 1 һәм 2 пунктларында, 29 маддәсендәгә 2 өлешенең 3 пунктының "е" пунктчасында күрсәтелгән вазыйфаларда, шулай ук башка вазыйфаларда кимендә 10 ел Эш (хезмәт) стажы булу;

3) Татарстан Республикасында муниципаль хезмәтнең соңғы биләгән вазыйфасыннан азат ителү һәм Татарстан Республикасында муниципаль хезмәттән караплан нигезләр буенча азат ителү:

а) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 маддәсендәгә 1 өлешенең 1 һәм 3 пунктлары (муниципаль хезмәткәр закон көченә кергән суд карары белән хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләтә чикләнгән дип танылған очракта);

б) Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 1 - 3, 5 пунктлары (дәүләт хезмәтенә күчерелгән яисә сыйланулы эшкә (вазыйфага) күчкән очракта), 77 маддәсендәгә беренче өлешенең 7 - 9 пунктлары, 81 маддәсендәгә беренче өлешенең 1 - 3 пунктлары, 83 маддәсендәгә беренче өлешенең 2, 5 һәм 7 пунктлары белән.

6.3.2. «Россия Федерацииңде муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 маддәсендәге 1 өлешенең 1 пунктында, 1, 2 пунктларында караплан нигезләр буенча Татарстан Республикасында муниципаль хезмәттән азат ителгәндә муниципаль хезмәткәрләр (вәкаләтләрен утәүне турыдан-туры тәэммин итү өчен муниципаль вазыйфа булдырылган муниципаль вазыйфанды биләгән затның билгеләнгән вәкаләтләре срокы тәмамлануга бәйле рәвшештә хезмәт шартнамәсе срокы тәмамлану очракларыннан тыш) муниципаль хезмәткәрләргә), 77 маддәнен беренче өлешендәге 3 нәм 7, Россия Федерациисе Хезмәт кодексының 81 статьясындагы беренче өлешенең 3 пунктында, Эгәр Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларыннан азат ителгән вакытка алар «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 8 маддәсендәге 1 өлеше нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшкә житкән булсалар йә аларга картлык буенча иминият пенсиясе вакытыннан алда яисә инвалидлык буенча иминият пенсиясе билгеләнгән булса, моңа моңа әлеге статьяның 2 өлешендә билгеләнгән очракларны.

6.3.3. Муниципаль хезмәткәрләр Татарстан Республикасында муниципаль хезмәттән «Россия Федерацииңде муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 маддәсендәге 1 өлешенең 3 пунктында (муниципаль хезмәткәр хокукий сәләтsez яисә законлы көченә кергән суд карары белән хокукий сәләт чикләнгән дип танылган очракта), 2 пунктта (затның билгеләнгән вәкаләтләре срокы тәмамлануга бәйле рәвшештә хезмәт шартнамәсе срокы тәмамланган очракта, вәкаләтләрен турыдан-туры тәэммин итү өчен вазыйфа булдырылган муниципаль вазыйфанды биләгән, муниципаль хезмәткәр биләгән), 5 (дәүләт хезмәтенә күчерелгән яисә сайланулы эшкә (вазыйфага) күчкән очракта), 77 маддәсендәге беренче өлешенең 8 нәм 9 пунктлары, Россия Федерациисе Хезмәт кодексының 81 маддәсендәге беренче өлешенең 1 нәм 2 пунктлары, 83 маддәсендәге беренче өлешенең 2, 5 нәм 7 пунктлары белән, эштән азат ителгән вакытка картлык (инвалидлык) буенча иминият пенсиясенә хокук алуына карамастан, тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә хокуклы.

6.3.4. «Россия Федерацииңде муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 маддәсендәге 1 өлешенең 1 пунктында, 1, 2 пунктларында караплан нигезләр буенча Татарстан Республикасында муниципаль хезмәттән азат ителгәндә муниципаль хезмәткәрләр (вәкаләтләрен утәүне турыдан-туры тәэммин итү өчен муниципаль вазыйфа булдырылган муниципаль вазыйфанды биләгән затның билгеләнгән вәкаләтләре срокы тәмамлануга бәйле рәвшештә хезмәт шартнамәсе срокы тәмамлану очракларыннан тыш) муниципаль хезмәткәрләргә), 77 маддәнен беренче өлешендәге 3 нәм 7, Россия Федерациисе Хезмәт кодексының 81 маддәсендәге беренче өлешенең 3 пунктындагы «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 8 маддәсендәге 1 өлеше нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшкә житкәнчә йә картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда яисә инвалидлык буенча иминият пенсиясен билгеләгәнчә тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә хокуклы, бу очракта аның Эш (хезмәт) стажы кимендә 15 ел булган 29 маддәнен 2 өлешендәге 1 өлешенең 1 нәм 2 пунктларында, 3 пунктының "е" пунктчасында күрсәтелгән вазыйфаларда, шулай ук муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 маддәсендәге 2.1 өлеше нигезендә башка вазыйфаларда.

6.3.5. 28 маддәнен 1 өлешендәге 2 пунктында, 2 өлешендә күрсәтелгән Эш (хезмәт) стажына шулай ук Татарстан Республикасында 1 өлешенең 4 нәм 11 пунктларында, 1, 2 пунктларында, "а" пунктчаларында күрсәтелгән вазыйфаларда Эш (хезмәт) чорлары кертелә - муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 маддәсендәге 2 өлешенең 3 пунктындагы "д", "ж" "нәм" з", бу чорлар муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 маддәсендәге 2 өлешенең 3 пунктындагы" е " пунктчасында 1 өлешенең 1 нәм 2 пунктларында күрсәтелгән вазыйфаларда эшләүгә (хезмәткә) турыдан-туры алдан нәм (яисә) турыдан-туры ияргән очракта, гомуми дәвамлылығы биш елдан артмаган. Бу чакта муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 маддәсендәге 2 өлешенең 3 пунктындагы "а" - "д", "ж" нәм "з" пунктчаларында күрсәтелгән, 29 маддәсендәге 2 өлешенең 1 нәм 2 пунктларында, 29 маддәсендәге 2 өлешенең 3 пунктындагы "е" пунктчасында Эш (хезмәт) алдыннан яисә аннан соң эзлекле рәвшештә биләнә торган вазыйфалардагы эшнен (хезмәтнен) барлык чорлары исәпкә алына. муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы.

6.3.6. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлеше нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшкә житкәч яки картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда яисә инвалидлык буенча иминият пенсиясен билгеләгәндә билгеләнә. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия гомерлеккә билгеләнә нәм ай саен түләнә.

6.3.7. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен Пенсия, муниципаль хезмәт стажы булганда, аның дәвамлылығы тиешле елда тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 5 нче қушымтасы нигезендә билгеләнә, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында бер теркәү номеры булган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча муниципаль хезмәткәрнен айлык акчалата түләвенең 35 проценты күләмендә билгеләнә. Жыелма кимендә биш ел тәшкил итә. Шул ук вакытта тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләмен исәпләү өчен муниципаль хезмәтнең әлеге вазыйфасы буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләнгән датага әлеге кодекс нигезендә билгеләнгән айлык акчалата түләү күләме кулланыла.

Муниципаль хезмәткәрнен муниципаль хезмәтнең берничә вазыйфасы буенча кимендә биш ел стажы булганда, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча аның сайлавы буенча билгеләнә.

Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен кирәkle муниципаль хезмәт стажыннан тыш, муниципаль хезмәт стажының һәр тулы елында тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме 6.3.7 пунктының беренче абзацы нигезендә билгеләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча айлык акчалата түләүнең 3 процента арта. Шул ук вакытта тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләнгән датага кимендә биш ел эшләү вакыты булган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча муниципаль хезмәткәрнен айлык акчалата түләвенең 80 процентаиннан артмаска тиеш.

Муниципаль хезмәтнең бер вазыйфасында кимендә биш ел муниципаль хезмәт стажы булмаган очракта, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия «Иминият пенсияләре турында» Федераль законның 16 маддәсендәге 1 өлеше нигезендә билгеләнгән картлык буенча иминият пенсиясенә беркетелгән түләүгә тигез күләмдә билгеләнә.

6.3.8. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме 6.3.7 пункты нигезендә билгеләнгән очракта, «Иминият пенсияләре турында» гы Федераль законның 16 маддәсендәге 1 өлеше нигезендә билгеләнгән картлык буенча иминият пенсиясенә беркетелгән түләүдән артмый, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия картлык буенча иминият пенсиясенә күрсәтелгән беркетелгән түләүгә тигез күләмдә түләнә.

6.3.9. Муниципаль хезмәткәрнен тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләмен билгеләү муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәтәе нигезендә гамәлгә ашырыла. Муниципаль хезмәткәрнен тиешле елларын эшләгән өчен пенсиясенең максималь күләме Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәренең тиешле елларын эшләгән өчен пенсиясенең максималь күләмнән артмаска тиеш.

6.3.10. Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфасы буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсиянең максималь күләмен исәпләгәндә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфа окладының максималь күләме кулланыла (әгәр вазыйфа оклад максималь һәм минималь әһәмияткә ия булса), ә сыйныф чины өчен вазыйфа окладка айлык өстәмә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Норматив хокукий актында билгеләнгән күрсәткечтә исәпкә алына, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәткәрләрнен хезмәтенә түләү чыгымнарын формалаштыру нормативларын билгеләүче.

6.3.11. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә юкка чыгарылган һәм (яисә) теркәлү номеры булмаган муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында күрсәтелгән вазыйфаларның нисбәтәе Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәтен билгеләү өчен билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

6.3.12. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия исәпләнә һәм билгеләнә торган айлык акчалата түләү составына вазыйфа оклад һәм сыйныф чины өчен вазыйфа окладка айлык өстәмә кертелә.

6.3.13. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия гражданың гаризасы буенча билгеләнә, ул шул исәптән тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу хокукуна ия электрон документ рәвшешендә бирелгән.

6.3.14. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү турындагы гаризага:

1) паспортының яисә гражданлыкның шәхесен, яшен, кайсы булуын таныклаучы башка документының күчермәсе;

2) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр һәм (яисә) хезмәт кенәгесе күчермәсе, шулай ук кирәк булганда муниципаль хезмәт

стажын раслаучы һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 30 маддәсендә курсәтелгән башка документларның күчермәләре;

6.3.15. 6.3.14 пунктында курсәтелгән документларның күчермәләре белән бергә аларның тәп нөсхәләре дә тапшырыла, алар документларны кабул иткәндә күчермәләр белән чагыштырыла һәм мөрәҗәгать итүчегә кире кайтарыла.

6.3.16. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләнгән затның яшәү урыны буенча туләнә. Пенсионер яшәү урынын алыштырганда тиешле еллар эшләгән өчен пенсия, аны илтеп житкерүне оештыруны да кертеп, аның яна яшәү урыны яки булу урыны буенча пенсия эше һәм теркәү исәбендә торучы органнар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә бирелгән теркәлү турындагы документлар нигезендә түләнә.

6.3.17. Татарстан Республикасы территориясенән читкә дайми яшәү урынына чыгып китүче (kitkәn) затларга тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләр түләү өчен билгеләнгән тәртиптә түләнә.

6.3.18. Тиешле еллар эшләгән өчен Пенсия гариза биргән көннән, шул исәптән электрон документ рәвешендә, ләкин муниципаль хезмәт яисә муниципаль вазыйфа, Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфасы яисә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфасыннан, яисә Россия Федерациясе субъектлары дәүләт вазыйфасыннан яисә дәүләт граждан хезмәте вазыйфасыннан, яисә Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасыннан яисә федераль дәүләт хезмәте вазыйфасыннан азат итегән көннең иртәгесеннән иртәрәк түгел, һәм гариза бирелгән көннән билгеләнә һәм түләнә, , муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 маддәсендәге 3 өлешендә каралган.

6.3.19. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләнгән зат муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 маддәсендәге 14 өлешендә курсәтелгән вазыйфанды биләгән очракта, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия түләү курсәтелгән вазыйфаларның берсен биләгән көннән туктатып тора. Элеге затлар курсәтелгән вазыйфалардан азат итегәннән соң аларга тиешле еллар эшләгән өчен пенсия түләү элеккеге шартларда яңадан торғызыла йә аларның гаризасы буенча, шул исәптән электрон документ рәвешендә бирелгән гариза буенча, Пенсия әлеге кодекс нигезендә Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәтнең соңы вазыйфасы буенча яңадан билгеләнә.

6.3.20 тиешле еллар эшләгән өчен пенсияне индексацияләү (өстәмә арттыру) тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләмен муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасы буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләмен арттыру юлы белән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфа окладларын үзәкләштерелгән тәртиптә күтәргәндә башкарыла.

Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләмен яңадан исәпләү (корректировкалау) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 маддәсендәге 4 һәм 7 өлешләре нигезендә пенсионерның электрон документ рәвешендә бирелгән гаризасы буенча муниципаль хезмәт стажы дәвамлылыгы билгеләнгән тәртиптә үзгәргәндә башкарыла. Бу очракта пенсия күләме пенсионерның гаризасы кабул итегән айдан соң килүче айның беренче чисолосыннан яңадан исәпләнә башлый. Гариза аларга мондый яңадан исәпләү өчен кирәkle барлык документларны бер үк вакытта тапшыру шарты белән кабул итәлә.

6.3.21. Әгәр федераль законнара башкасы билгеләнмәгән булса, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә бер үк вакытта тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә һәм дәүләт граждан хезмәткәренең тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә, башка сәбәпләр буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә, ай саен гомерлеккә тотуга, Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын яисә Татарстан Республикасында муниципаль вазыйфаларны биләгән затларның пенсиясенә ай саен өстәмә түләүгә хокуклы муниципаль хезмәткәргә, өстәмә (гомерлек) айлык матди тәэмин итү, федераль законнар, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясенең башка субъектлары законнары нигезендә федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты, Россия Федерациясенең башка субъектлары бюджетлары, жирле бюджетлар акчалары исәбеннән билгеләнә һәм финанслана торган инвалидлык буенча пенсия (инвалидлык буенча иминият пенсиясенән тыш), картлык (инвалидлык) буенча иминият пенсиясенә башка айлык өстәмә түләү, жирле үзидарә органнары актлары белән, тиешле еллар эшләгән өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә пенсия яисә ул сайлаган башка түләү түләнә.

6.3.22. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләрне билгеләү, яңадан исәпләү һәм түләү, аларны илтеп житкерүне оештыруны да кертеп, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләрне билгеләүнә һәм түләүнә гамәлгә ашыручы орган тарафыннан башкарыла.

6.3.23. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия түләү, аны илтеп житкерү, пенсиядән тотып калу, Эгәр Татарстан Республикасы кодексында башкасы каралмаган булса, түләү, илтеп житкерү һәм иминият пенсиясеннән тотып калу өчен каралган тәртиптә башкарыла.

6.3.24. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән затның Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычы булмаган очракта башкарыла.

Күрсәтелгән бурычның тиешле елларын эшләгән өчен пенсия билгеләүне сорап мәрәҗәгать иткән көннән алыш 90 кән эчендә жайга салынганда тиешле елларны эшләгән өчен пенсия билгеләү шуши бурычны билгеләүне сорап мәрәҗәгать иткән көннән алыш гамәлгә ашырыла.

6.3.25. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сорап мәрәҗәгать итү, пенсия күләмен билгеләү һәм янадан исәпләү, пенсия түләү, Пенсия документациясен алыш бару, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү һәм түләү өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

6.3.26. Муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, шул исәптән муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң килеп чыккан очракта, вафат булган кешенең гаилә өгъзалары туендыруучысын югалту уңаеннан федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә пенсия алырга хокуклы.

6.4. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләр билгеләүне һәм түләүне мәгълумати тәэмин итү.

6.4.1. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләр билгеләү һәм түләү турында мәгълумат «Социаль өлкәдә бердәм үзәкләштерелгән цифрлы платформа» дәүләт мәгълумат системасында урнаштырыла. Күрсәтелгән мәгълуматны «Социаль өлкәдә бердәм үзәкләштерелгән цифрлы платформа» дәүләт мәгълумат системасында урнаштыру (алу) 1999 елның 17 июлендәге «Дәүләт социаль ярдәме турында»гы 178-ФЗ санлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.5. Муниципаль хезмәт стажы.

6.5.1. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылығына):

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларында (муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларында). Шул ук вакытта 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмәт стажына Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында, ә ул расланганчы Татарстан Республикасында муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында эшләү чорлары кертелә.;

2) муниципаль вазыйфаларда;

3) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 маддәсендәгә 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дәүләт органнарындагы башка дәүләт вазыйфаларында;

4) халық депутатларының Россия Федерациясе дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, СССРның, союздаш һәм автономияле республикаларның, крайларның, өлкәләрнең, автономияле өлкәләрнең һәм автономияле округларның дәүләт органнарындагы, шәһәрләрдәгә район, шәһәр, район советларындагы, поселок һәм авыл советларындагы һәм аларның Башкарма комитетларындагы, шул исәптән сайланулы, дайми нигездә, күрсәтелгән вазыйфаларда Эш (хезмәт) вакыты федераль законнар нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу хокуку бирә торган федераль дәүләт граждан хезмәте стажын исәпләгендә исәпкә алына;

5) хәрби хезмәт, Эчке эшләр органнарында, дәүләт янгынга каршы хезмәтендә, жинаять-үтәтү системасы учреждениеләрендә һәм органнарында хезмәт иткән затларга тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә хезмәт (хәрби хезмәт) узу исәпкә алына торган вазыйфаларда (хәрби вазыйфаларда);

6) Федераль Салым полициясе органнары һәм наркотик чаralар һәм психотроп матдәләр эйләнешен тикшереп тору органнары хезмәткәрләренең Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә раслана торган вазыйфалар исемлеге нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

7) Россия Федерациисе таможня органнары хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

8) федераль закон нигезендә билгеләнә торган прокурор хезмәткәрләре вазыйфаларында;

9) профсоюз органнарына сайлану (делегацияләү) нәтижәсендә дәүләт органнарында яисә жирле үзидарә органнарында вазыйфаларыннан азат ителгән хезмәткәрләр били торган профсоюз органнарындагы вазыйфалар, мона Федераль закон нигезендә дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында төzelгән беренчел профсоюз оешмасы органына сайланган (делегацияләнгән) азат ителгән профсоюз хезмәткәрләре били торган вазыйфалар да керә;:

10) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларында, сайланулы вазыйфаларда:

а) КПССның Үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук 1991 елның 6 ноябренә кадәр район комитетлары хокуклары булган предприятиеләрдәге, оешмалардагы парткомнарда;

б) республика һәм жирле профсоюз органнары аппаратларында 1990 елның 26 октябрен кертеп;

11) 2001 елның 1 гыйнварыннан 2013 елның 31 мартана кадәр Россия Федерациисе Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча бүлгеге, Россия Федерациисе Пенсия фондының Татарстан Республикасы районнарындагы һәм шәһәрләрендәге идарәләре житәкчеләре, белгечләре вазыйфаларында;

11.1) 1992 елның 1 гыйнварыннан 1993 елның 31 декабренә кадәр Россия Федерациисе гражданнары биләгән Украина ССР Конституциясе, Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы, Запорожье өлкәсе һәм Херсон өлкәсе территорияләрендә гамәлдә булган норматив хокукый актлар нигезендә оештырылган Дәүләт органнарында һәм жирле үзидарә органнарында житәкчеләр, белгечләр вазыйфаларында, шулай ук сайланулы вазыйфаларда, 2014 елның 11 маеннан 2022 елның 23 февраленә кадәр Россия Федерациисе гражданлыгын алган һәм бу чорда дайми яшәү вакытына бәйсез рәвештә Донецк Халык Республикасы яки Луганск Халык Республикасы территориясенә дайми яшәгән, һәм элек Украина гражданлыгында булган һәм 2022 елның 24 февраленнән Россия Федерациисе гражданлыгын алган Россия Федерациисе гражданнары;

11.2) 1994 елның 1 гыйнварыннан Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы законнары, Запорожье өлкәсе һәм Херсон өлкәсе норматив хокукый актлары яки украина законнары нигезендә дәүләт яки муниципаль вазыйфаларны биләгән, Россия Федерациисе дәүләт хезмәтенә яки Россия Федерациисенә муниципаль хезмәткә кергән көнгә кадәр 6.5.1 пунктының 11.1 бүлегендә күрсәтелгән Россия Федерациисе гражданнары биләгән вазыйфаларда (хәрби һәм башка формированиеләрдә хезмәт итү чоры, Россия Федерациисе законнары нигезендә террористик дип танылган, Россия Федерациисе законнары нигезендә экстремистик дип танылган оешмаларда ирекле әгъзалик чорлары, Донецк Халык Республикасына, Луганск Халык Республикасына һәм аларның халкына каршы хокукка каршы гамәлләрдә катнашу чорлары, Украинаның Кораллы Көчләре һәм башка формированиеләре составында Россия Федерациисенә каршы хәрби хәрәкәtlәrde катнашу чорлары), шул исәптән:

а) депутатлар вазыйфаларында;

б) дәүләт хезмәткәрләре чины (ранглары) бирелгән вазыйфаларда;

в) судьялар вазыйфаларында;

г) дипломатик Ранглар бирелгән вазыйфаларда;

д) прокуратура хезмәткәрләренең класслы чиннары бирелә торган вазыйфаларда;

е) хәрби һәм махсус исемнәр бирелгән вазыйфаларда;

ж) жирле үзидарә органнарындагы чиннар (Ранглар) бирелгән вазыйфаларда;

з) Донецк Халык Республикасы һәм Луганск Халык Республикасы Дәүләт вазыйфаларында;

и) Запорожье өлкәсе һәм Херсон өлкәсе хәрби-граждан администрацияләрендә әлеге органнарын вәкаләtlәren үтәүне тәэмин итү максатларында кертелгән вазыйфаларда;

к) гавами хакимият органнарындагы Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы законнары, Запорожье өлкәсенең һәм Херсон өлкәсенең норматив хокукый актлары яисә Украина законнары нигезендә гамәлдә булган, әлеге органнарын вәкаләtlәren үтәүне тәэмин итү максатларында кертелгән башка вазыйфалар;

12) федераль законнар нигезендә башка вазыйфаларда.

6.5.2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларын биләү чорлары тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына түбәндәге тәртиптә кертелә:

1) Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлегенә һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән дәүләт органнарындагы вазыйфаларда күрсәтелгән реестр расланганнан соң, әлеге вазыйфалар соныннан дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә кертелгән очракларда Эш (хезмәт) чорлары;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренең дәүләт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренең дәүләт вазыйфалары реестрында каралмаган вазыйфаларда, әлеге вазыйфалар алга таба дәүләт вазыйфалары яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә кертелгән очракларда, 1995 елның 26 маеннан Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлеге һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестры расланганга кадәр эш (хезмәт) чоры;

3) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны 1995 елның 26 маена кадәр биләү чоры:

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппаратында;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына һәм аның аппаратына, Татарстан Республикасы дәүләт (Парламент) контроль комитетына һәм аның аппаратына;

в) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында һәм аның Аппаратында;

г) Татарстан Республикасы министрлыкларында, дәүләт комитетларында, Татарстан Республикасының башка дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында);

д) Татарстан Республикасы вәкиллекләрендә;

е) дәүләт хакимиятенең һәм Идарәсенең жирле органнарында (халық депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район Советларында, район, республика энәмиятендәге шәһәрләр, шәһәрләрдәге районнар администрацияләрендә) һәм аларның аппаратларында;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчелеге комитетында;

з) Татарстан Республикасы халық депутатларын сайлаулар буенча Үзәк сайлау комиссиясе;

4) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Югары Советына (Татарстан АССР Югары Советына) һәм Татарстан АССР Югары Советы Президиумына, халық депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл советларына һәм аларның аппаратларына;

б) Татарстан АССР Министрлар Советында (Татарстан АССР Министрлар Кабинетында) һәм аның Аппаратында, халық депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок һәм авыл Советлары башкарма комитетларында;

в) Татарстан АССР Министрлар Советының Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР Министрлар Советы каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР министрлыкларында һәм ведомстволарында.

6.5.3. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәткәрнең өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук муниципаль хезмәткәргә федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

6.5.4. Муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында һәм муниципаль берәмлекләр уставларында каралган башка гарантияләрне билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук вазыйфаларны биләү чорлары, 2004 елның 27 июлендәге «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында»ғы 79-ФЗ санлы Федераль

законның 54 маддәсендәге 2 өлеше нигезендә дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә (исәпкә алына).

6.6. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару һәм билгеләү тәртибе.

6.6.1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү календарь тәртибендә башкарыла, гражданнарның чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакытынан тыш, ул хәрби хезмәтнең бер көне исәбеннән ике эш көне өчен исәпләнә. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгендә хезмәт (эш) чоры күшүп куела.

6.6.2. Муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документлар булып билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсі һәм (яисә) хезмәт эшчәnlеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә тутырылган белешмәләр тора.

6.6.3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгендә исәпкә алына торган хезмәт кенәгесендәге язмалар хезмәт кенәгесенә кертелгән көнгә гамәлдә булган хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштерелергә тиеш. Хезмәт кенәгесендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез булып торган дөрес булмаган яисә төгәл булмаган белешмәләр булган очракларда хезмәт кенәгесенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгесендә муниципаль хезмәт стажын раслый торган язмалар булмаган очракларда, әлеге стаж әлеге стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслый торган билгеләнү һәм вазыйфадан азат итү турындагы документларның күчермәләре күшүмтасы белән тапшырылган белешмәләр нигезендә раслана.

6.6.4. Хәрби хезмәтне, аңа тиңләштерелгән башка хезмәтне узу чоры, шулай ук Федераль Салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәтен узу чоры хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмәт кенәгесендәге язмалар һәм (яисә) хезмәт эшчәnlеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр, хезмәт исемлекләре белән расланырга мөмкин.

6.6.5. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 маддәсендә каралган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслау өчен кирәkle очракларда хокукий актларның күчермәләре йә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өзөмтәләр тапшырылышы мөмкин.

6.6.6. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын, хезмәттәге югара казанышлар өчен бүләкләүләр күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе каары нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органы акты белән билгеләнә. Күрсәтелгән комиссия жирле үзидарә органының хокукий акты белән төзелә.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләү буенча Комиссия турындагы Нигезләмә Жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

6.6.7. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәҗәгать иткәндә муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмәт стажын раслый торган документлар нигезендә Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнә.

7. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕ БҮЛӘКЛӘҮ, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ДИСЦИПЛИНАР ЖАВАПЛЫЛЫГЫ

7.1. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү.

7.1.1. Муниципаль хезмәткәрләр үз вазыйфаи бурыйчларын намуслы һәм нәтижәле башкарган, кимчелексез хезмәт иткән, аеруча әһәмиятле һәм катлаулы биренмәрне үтәгән өчен аңа карата тубәндәгә төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата бүләкләү түләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) Мактау грамотасы яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән башка төр бүләкләр белән бүләкләү;

5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләу;

6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль берәмлек уставында һәм башка муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүләкләүнен башка төрләре.

7.1.2. 7.1.1 пунктында каралган бүләкләүләрне куллану тәртибе һәм шартлары., муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

7.2. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылығы.

7.2.1. Дисциплинар жинаять қылган-муниципаль хезмәткәр үз гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар түләтүләрне кулланырга хокуклы:

- 1) искәрмә;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләр буенча эштән азат итү.

7.2.2. Дисциплинар хата эшләгән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артыгракка түгел) үзенең дисциплинар җаваплылығы турындағы мәсьәлә хәл ителгәнчә, акчалата түләвен саклап, вазыйфаи бурычларын үтәудән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларын үтәудән читләштерү бу очракта муниципаль хокукий акт белән башкарыла.

7.2.3. Дисциплинар түләтүләрне куллану һәм бетерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

7.3. Чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки җайга салу турындағы таләпләрне һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр.

7.3.1. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликттын булдырмау яки җайга салу турындағы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен 7.2 пунктында каралган түләтүләр салына. әлеге нигезләмәдәге.

7.3.2. Муниципаль хезмәткәр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, башка федераль законнарда коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликттын булдырмау яисә җайга салу турындағы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен, әгәр мондый чикләүләрне, тыюларны һәм таләпләрне үтәмәгән, шулай ук мондый бурычларны үтәмәгән тикшерү тарафыннан аңа бәйле хәлләр тәртиптә, «коррупциягә каршы көрәш турында»гы Федераль законның 13 маддәсендәгә 3-6 өлешләрендә каралган.

7.3.3. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 һәм 18 маддәләрендә каралган хокук бозулар қылган очракларда ышанычын югалтуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

7.3.4. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 маддәләрендә каралган түләтүләр яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан:

1) коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба - хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) яисә «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законның 13.4 маддәсе нигезендә Россия Федерациясе Президенты администрациясенең вәкаләтле бүлекчәсе тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре турында доклад;

2) тикшерү нәтижәләре турындағы доклад комиссиягә жибәрелгән очракта, хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликттын җайга салуга карата таләпләрне үтәү комиссиясе тәкъдимнәре;

2.1) хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсенең коррупциячел хокук бозуны қылуның факттагы шартлары бәян ителә торган докладында һәм муниципаль хезмәткәрнең ризалыгы белән һәм коррупциячел хокук бозу фактын таныган очракта гына язмача анлатмасында (ышанычын югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтү кулланудан тыш);

- 3) муниципаль хезмәткәр анлатмалары;
- 4) башка материаллар.

7.3.5. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәру өчен нигез булып язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат тора:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары;

2) сәяси партияләрнең региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук сәяси партияләр булмаган закон нигезендә теркәлгән региональ ижтимагый берләшмәләр;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән Ижтимагый совет тарафыннан;

4) массакүләм мәгълүмат чаралары.

7.3.6. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәру өчен нигез була алмый.

7.3.7. Тикшерү уздырганчы хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма таләп итәргә тиеш. Ике эш көне узгач, муниципаль хезмәткәрләргә әлеге аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәрнең аңлатма бирмәве тикшерү үткәру өчен киртә булып тормый.

7.3.8. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 маддәсендәге 5 яисә 7 өлешендә каралган хокук бозу кылган очракта, тикшерү нәтиҗәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан хезмәт (вазыйфа) тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтин җайга салу комиссиясенә тапшырыла, ул тәкъдимнәр әзерли муниципаль хезмәткәргә карата дисциплинар түләтүне куллану буенча яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә).

Муниципаль хезмәткәр башка хокук бозу кылган очракта тикшерү нәтиҗәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

7.3.9. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 маддәләрендә каралган жәзаларны кулланганда муниципаль хезмәткәр тарафыннан кылынган коррупциячел хокук бозуның характеристы, аның авырлығы, аны башкару шартлары, муниципаль хезмәткәр тарафыннан башка чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләрне үтәү һәм аның максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве исәпкә алына.коррупциягә каршы көрәш, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәү нәтиҗәләре.

7.3.10. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 маддәләрендә каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булуты чорларын исәпкә алмаганда, муниципаль хезмәткәрнең коррупциячел хокук бозу турында мәгълүмат алынганнан соң алты айдан да соңга калмыйча һәм коррупциячел хокук бозу кылган көннән соң өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Курсәтелгән срокларга жинаять эше буенча эш вакыты кертелми.

7.3.11. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупциячел хокук бозу кылган очракта түләтү куллану турындагы актта түләтүне куллану нигезе буларак «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 27.1 маддәсендәге 1 яисә 2 өлеше курсәтелә.

7.3.12. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозуны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актларны курсәтеп түләтү турындагы яисә муниципаль хезмәткәргә карата, мотивларын курсәтеп, мондый түләтүне кулланудан баш тарту турындагы актның күчермәсе муниципаль хезмәткәргә тиешле акт басылып чыккан көннән алыш өч эш көне эчендә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр курсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

7.3.13. Түләтүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр шикаяты бирергә мөмкин.

7.3.14. Әгәр муниципаль хезмәткәр түләтү кулланылган көннән алыш бер ел эчендә муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 маддәсендәге 1 өлешенең 1 яисә 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәсә, ул түләтүсез дип санала.

7.3.15. Яллаучы вәкиле (эш бирүче) муниципаль хезмәткәрдән муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 маддәсендәге 1 өлешенең 1 яисә 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы буенча яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенечнамәсе буенча дисциплинар түләтү кулланылган көннән алыш бер ел узганчыга кадәр төшереп калдырырга хокуклы.

7.3.16. Муниципаль хезмәткәргә карата ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүләр куллану турындағы белешмәләр муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт үткән Жирле үзидарә органы тарафынан «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 маддәсендә каралған ышанычны югалтуга бәйле эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

8. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКТӘ КАДРЛАР ЭШЕ

8.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше.

8.1.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше үз әченә:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;

2) муниципаль хезмәт турындағы законнар нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм алеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш биручегә) керту;

3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәтне биләгән вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле Муниципаль хокукий актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;

4) муниципаль хезмәткәрләрнәң хезмәт кенәгәләрен алыш бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләрнәң муниципаль хезмәт узу чоры өчен хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр Формалаштыру һәм күрсәтелгән белешмәләрне Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фондының мәгълүмат ресурсларында саклау өчен мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (шәхси ләштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

5) «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 маддәсендә билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнәң шәхси эшләрен алыш бару;

6) муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алыш бару;

7) муниципаль хезмәткәрләрнәң хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бири;

8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертугә конкурс үткәру;

9) муниципаль хезмәткәрләргә атtestация үткәру;

10) Кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аннан нәтижәле файдалану;

11) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм аны узу чорында граждан тарафынан бирелә торган белешмәләрне тикшерүне оештыру һәм үткәру;

11.1) дәүләт серен тәшкил итә торган белешмәләргә билгеләнгән форманы кертуне рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнәң керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турындағы белешмәләрне тикшерүне, шулай ук «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 маддәсендә һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрне үтәүне оештыруны;

13) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукий һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бири;

14) Хезмәт законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнә торган кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

8.2. Муниципаль хезмәт өчен кадрларны шартнамә нигезендә әзерләү.

8.2.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт өчен гражданнарны Мәгариф турында Россия Федерациясе законнары нигезендә һәм «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алыш шартнамә нигезендә әзерләүне оештырырга мөмкин.

8.2.2. Алга таба муниципаль хезмәт узу йөкләмәсе белән максатчан уку турында шартнамә (алга таба - максатчан уку турында шартнамә) жирле үзидарә органы белән граждан арасында төзелә һәм укуны тәмамлаганнан соң билгеләнгән срок дәвамында күрсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмәт узу буенча гражданың йөкләмәсен күздә тота.

8.2.3. Максатчан укуту турында шартнамә төзү конкурс нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.2.4. Конкурс жирле үзидарә органы тарафыннан иғълан ителә һәм жирле үзидарә органында төзелә торган Конкурс комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

8.2.5. Конкурс комиссиясе составына яллаучы вәкиле (эш бируге) һәм (яисә) ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр (шул исәптән муниципаль хезмәт һәм кадрлар мәсьәләләре буенча булекчәдән, Юридик (хокукий) булекчәдән, э мондый булекчәләр булмаган очракта - максатчан уку турында шартнамә нигезендә граждан муниципаль хезмәт узарга йөкләмә ала торган жирле үзидарә органы эшчәнлеген кадрлар һәм юридик (хокукий) тәэммин итү өчен жаваплы муниципаль хезмәткәрләр, шулай ук муниципаль хезмәткә бәйле мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында шәхси мәгълүматларны күрсәтмичә чакырыла торган фәнни, мәгариф һәм (яисә) башка оешмалар вәкилләре. Бәйсез эксперталар саны Конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән берен тәшкил итәргә тиеш.

8.2.6. Конкурс комиссиясе составы конкурс комиссиясе кабул иткән карапларга йогынты ясый алышылыш мәнфәгатьләр конфликтлары килеп чыгу мөмкинлеген бетерерлек итеп төзелә.

8.2.7. Конкурс комиссиясе комиссия рәисеннән, рәис урынбасарыннан, сәркатибеннән һәм әгъзаларыннан тора.

8.2.8. Максатчан укуту турында шартнамә төзүгә конкурс үткәрү турында мәгълүмат муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару гамәлгә ашырыла торган басма МАССАКҮЛӘМ мәгълүмат чарасында күрсәтелгән конкурсны үткәрү датасына кадәр бер айдан да соңга калмыйча бастырып чыгарылырга һәм жирле үзидарә органының "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

8.2.9. 8.2.8 пунктында каралган конкурс үткәрү турында мәгълүматта укуны тәмамлаганнан соң Гражданнар били торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркемнәре; әлеге вазыйфаларга квалификация таләпләре; 8.2.11 пункты нигезендә конкурска тапшырыла торган документлар исемлеге, аларны кабул итү урыны һәм вакыты; күрсәтелгән документлар кабул ителә торган вакыт; конкурс үткәрү датасы, урыны һәм тәртибе; конкурс процедуralары күрсәтелә. максатчан укуту турында шартнамә төзүгә кандидатларны бәяләү һәм сайлап алу өчен файдаланыла торган; язма биренмәң темасы (конкурс комиссиясе файдалана торган конкурс процедуralарының берсе язма бирен булган очракта), шулай ук башка мәгълүмати материаллар да булырга мөмкин.

8.2.10. Максатчан уку турында шартнамә төзү конкурсында Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче, тиешле дәрәҗәдә беренче тапкыр һөнәри белем алучы һәм укуны тәмамлаганнан соң хезмәт мөнәсәбәтләре барлыкка килүгә китерә торган укучылар яисә башка шартнамә буенча йөкләмәләре булмаган гражданнар катнашырга хокуклы. Күрсәтелгән конкурста катнашучы граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук 8.2.34 пунктында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерацияндә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

8.2.11. Конкурста катнашырга теләк белдергән граждан жирле үзидарә органына тапшыра:

1) шәхси гариза;

2) муниципаль хезмәткә керүче граждан тарафыннан жирле үзидарә органына тапшыру өчен федераль законнар нигезендә расланган форма буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзаланган анкета, фоторәсем күшүмтасы белән;

3) паспорт күчермәсе (паспорт конкурска килгәч шәхсән күрсәтелә);

4) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр һәм (яисә) хезмәт кенәгәсeneң күчермәсе яисә гражданың хезмәт (хезмәт) эшчәнлеген раслыг торган башка документлар (хезмәт (хезмәт)эшчәнлеге элек гамәлгә ашырылмаган очраклардан тыш);

5) гражданың «Россия Федерацияндә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткә керүенә һәм аны узына комачаулый торган авыру булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

6) гражданың Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчалары исәбеннән беренче тапкыр Урта һөнәри яисә югары белемне көндезгә бүлектә алувын раслыг торган, шулай ук ул узләштерә торган белем бирү программасы турында (һөнәрнең, белгечлекнең исемен яисә әзерлек юнәлешен күрсәтеп), уку планы нигезендә гражданың арадаш аттестацияләр узу нәтижәләре турында, аның мәгариф оешмасының уставында һәм эчке тәртип кагыйдәләрендә каралган бурычлар;

7) язма бирен (конкурс комиссиясе файдалана торган конкурс процедуralарының берсе язма бирен булган очракта).

8.2.12. Жирле үзидарә органы житәкчесе каары белән граждан тарафыннан 8.2.11 пункты нигезендә тапшырылган шәхси белешмәләрнең һәм документларга кертелгән башка белешмәләрнең дөреслеге һәм тулылыгы тикшерелә.

8.2.13. Конкурс комиссиясенең дәгъвачыларны бәяләү һәм сайлап алу үткәрелә торган утырыши 8.2.11 пунктында курсәтелгән документларны кабул итү тәмамланган көннән соң 14 календарь көннән дә соңга калмыйча уза. Конкурс комиссиясе утырышының урыны, датасы һәм вакыты турында конкурс комиссиясе әгъзаларына, мондый утырыш уздырыла торган көнгә кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча, конкурс комиссиясе секретаре хәбәр итә. Конкурс комиссиясе утырышын конкурс комиссиясе рәисе, Ә ул булмаганда - конкурс комиссиясе рәисе урынбасары үткәрә.

8.2.14. Конкурс комиссиясе утырышында аның әгъзаларының гомуми саныннан кименә өчтән икесе катнашса, ул тулы хокуклы дип санала.

8.2.15. Конкурс комиссиясе каарлары ачык тавыш бирү юлы белән утырышта катнашучы Конкурс комиссиясе әгъзаларының гади күпчелек тавышы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булган очракта, рәислек итүче конкурс комиссиясе утырышында хуплап тавыш биргән каар кабул ителгән дип санала.

8.2.16. Конкурс комиссиясе дәгъвачыларны 8.2.11 пунктында курсәтелгән документлар нигезендә, шулай ук конкурс процедуралары нәтижәләре буенча бәяли. Конкурс процедуралары жирле үзидарә органы каары буенча индивидуаль әңгәмә, тест һәм (яисә) язма биремнә күздә tota.

8.2.17. Индивидуаль әңгәмә дәгъвачы белән аның булачак һөнәри хезмәт эшчәнлеге өлкәсенә һәм төренә кагылышлы тема буенча ирекле әңгәмә рәвешендә уздырыла, аның барышында дәгъвачы, теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү максатларында, конкурс комиссиясе әгъзаларының сорауларына жавап бирә.

8.2.18. Дәгъвачының теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү түбәндәге критерийлар буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) теоретик белемнәр дәрәҗәсе;
- 2) жавапның логик төзелеше;
- 3) грамоталылык һәм сөйләм культурасы;
- 4) мәгариф оешмасында дәгъвачының өлгерү дәрәҗәсе, фәнни публикацияләрнең булуы, фәнни конференцияләрдә, олимпиадаларда һәм мәгариф оешмалары үткәрә торган башка чараларда катнашу;
- 5) һөнәри мотивация булу;
- 6) жирле үзидарә органнарында практика узу.

8.2.19. Индивидуаль әңгәмә нәтижәләре конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан бәяләнә:

- 1) әгәр дәгъвачы эзлекле рәвештә теманың эчтәлеген тулы күләмдә ачса, өч баллга;
- 2) әгәр дәгъвачы эзлекле рәвештә тема эчтәлеген тулы күләмдә ачса, ләкин төгәлсезлекләр һәм кечкенә генә хatalар жибәрсә, ике баллга;
- 3) Әгәр дәгъвачы тема эчтәлеген эзлекле рәвештә, ләкин тулы күләмдә ачмаса, төгәлсезлекләр һәм хatalар жибәрсә, бер баллга;
- 4) әгәр дәгъвачы теманың эчтәлеген ачмаса, шактый төгәлсезлекләр һәм хatalар жибәрсә, ноль баллга.

8.2.20. Конкурс комиссиясенең утырышта катнашкан барлык әгъзалары тарафыннан индивидуаль әңгәмә нәтижәләре буенча дәгъвачыга бирелгән баллар бергә кушыла.

8.2.21. Дәгъвачыларга тест узу жирле үзидарә органы тарафыннан төзәлә торган теоретик мәсьәләләр исемлеге нигезендә жирле үзидарә, муниципаль хезмәт, коррупциягә каршы көрәш өлкәсенә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен белүгә, шулай ук максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә граждан муниципаль хезмәт узарга йөкләмә алган жирле үзидарә органы эшчәнлеге өлкәсенә караган мәсьәләләрне белүгә үткәрелә..

8.2.22. Тест нәтижәләрен бәяләү конкурс комиссиясе тарафыннан тест сорауларына дәгъва итүче биргән дөрес жаваплардан чыгып башкарыла.

8.2.23. Тест үткәрү нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан дәгъвачыларга:

- 1) тест сорауларының 86 - 100 процентына дөрес жавап бирелгән булса, биш балл;
- 2) тест сорауларының 70 - 85 процентына дөрес жавап бирелгән булса, дүрт балл;
- 3) тест сорауларының 51 - 69 процентына дөрес жавап бирелгән булса, өч балл;

- 4) тест сорауларының 35 - 50 процента на дөрес жавап бирелгән булса, ике балл;
- 5) тест сорауларының 20 - 34 процента на дөрес жавап бирелгән булса, бер балл;
- 6) тест сорауларының 20 процентаң кимрәгенә дөрес жавап бирелгән булса, ноль балл.

8.2.24. Язма бирем конкурс комиссиясе билгеләгән һәм конкурс үткәру турындагы мәгълүммәттә курсәтелгән тема буенча дәгъвачы тарафынан матбуатта әзерләнә.

8.2.25. Язма биремнең темасы дәгъвачының жирле үзидарә, муниципаль хезмәт, коррупциягә каршы тору өлкәсендә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен белүен, шулай ук максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә граждан муниципаль хезмәт узарга йөкләмә алган жирле үзидарә органы эшчәнлеге өлкәсенә кагылышлы мәсьәләләрне белүен ачыклау өчен сайланы.

8.2.26. Язма биремгә бәя бирү критерийләри булып бирелгән теманың тулылыгы, сөйләмнең грамоталылыгы, язма сөйләмнең күләмдән тарафынан бәяләнә:

1) әгәр дәгъвачы эзлекле рәвештә, язма бирем темасының эчтәлеген тулы күләмдә ачса, өч баллга;

2) әгәр дәгъвачы эзлекле рәвештә язма бирем темасының эчтәлеген тулы күләмдә ачса, ләкин төгәлсезлекләр һәм кечкенә генә хаталар жибәрсә, ике баллга;

3) Әгәр дәгъвачы язма бирем темасының эчтәлеген эзлекле рәвештә, ләкин тулы күләмдә ачмаса, төгәлсезлекләр һәм хаталар жибәрсә, бер баллга;

4) әгәр дәгъвачы язма бирем темасының эчтәлеген ачмаса, ноль баллга.

8.2.28. Язма биремне бәяләү нәтиҗәләре буенча дәгъвачыга конкурс комиссиясенең утырышта катнашкан барлық әгъзалары тарафынан бирелгән баллар күшүп бирелә.

8.2.29. Конкурс кысаларында кулланыла торган конкурс процедуранары йомгаклары буенча иң күп балл жыйган дәгъвачы конкурста жиңүче дип санала.

8.2.30. Конкурс комиссиясенең тавыш бириү нәтиҗәләре беркетмә белән рәсмиләштерелә, аңа конкурс комиссиясе утырышында рәислек итүче һәм конкурс комиссиясе секретаре имза сала.

8.2.31. Конкурс комиссиясенең конкурста жиңүчене билгеләү турындагы каравы жирле үзидарә органы тарафынан конкурста жиңгән дәгъвачы белән максатчан уку турында шартнамә төзу өчен нигез булып тора.

8.2.32. Конкурста катнашкан гражданнарга конкурс тәмамланган көннән алып бер ай эчендә аның нәтиҗәләре турында язма рәвештә хәбәр ителе.

8.2.33. Конкурста катнашуга бәйле чыгымнар (конкурс уздырыла торган урынга бару һәм кире кайту, торак урынны арендалау, яшәү, элемтә чарапары хезмәтләреннән файдалану h.b.) гражданнар тарафынан үз акчалары исәбеннән башкарыла.

8.2.34. Максатчан уку тәмамланғаннан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри узу срокы максатчан уку турындагы шартнамәдә билгеләнә. Курсәтелгән срок максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә гражданга жирле үзидарә органы социаль ярдәм чарапарын курсәткән вакыттан кимрәк була алмый, әмма ул биш елдан артыграк була алмый.

8.2.35. Максатчан уку турында шартнамә якларының йөкләмәләре һәм жаваплылыгы Россия Федерациясе законнары нигезендә максатчан уку турында шартнамәдә билгеләнә.

8.2.36. Максатчан укуту турында шартнамә граждан белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

8.2.37. Максатчан укуту турында Шартнамәдә караплан чыгымнарны финанслар белән тәэмин итү жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә аширыла.

8.3. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары.

8.3.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси курсәткечләре-муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә яллаучы вәкиленә (еш бирүчегә) кирәклө һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы мәгълүмат.

8.3.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлгөндә караплан үзенчәлекләре булган шәхси белешмәләр өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

8.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алыш бару тәртибе.

8.4.1. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш кузгатыла, аңа аның муниципаль хезмәткә керүенә, аны узына һәм муниципаль хезмәттән азат ителүенә бәйле документлар беркетелә.

8.4.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аның шәхси эше муниципаль хезмәтнең соңғы урыны буенча жирле үзидарә органы архивында саклана.

8.4.3. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органы бетерелгәндә, аның шәхси эше саклауга жирле үзидарә органына яисә аның хокукий варисына тапшырыла.

8.4.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алыш бару дәүләт граждан хезмәткәренең шәхси эшен алыш бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8.5. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры.

8.5.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры алыш барыла.

8.5.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

8.5.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) йә муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә суд карары белән вафат булган дип игълан ителгән очракта, муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) көннең иртәгесендә яисә суд карары законлы көченә кергән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

8.5.4. Муниципаль хезмәткәрләр реестрын алыш бару тәртибе муниципаль хокукий акт белән раслана.

8.6. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре.

8.6.1. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре булып:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларына, аларның һөнәри сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алыш, югары квалификацияле белгечләр билгеләп кую;
- 2) муниципаль хезмәткәрләрне хезмәттә танытуга ярдәм итү;
- 3) муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү һәм муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бири;
- 4) кадрлар резервын булдыру һәм аннан нәтижәле файдалану;
- 5) муниципаль хезмәткәрләрнең эш нәтижәләрен аттестация уздыру юлы белән бәяләү;
- 6) гражданнар муниципаль хезмәткә кергәндә һәм Е узганда кадрлар белән эшләгәндә кадрлар сайлауның заманча технологияләрен куллану.

8.7. Муниципаль хезмәттә Кадрлар резервы.

8.7.1. Муниципаль берәмлекләрдә муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләү өчен Кадрлар резервы төзелергә мөмкин.

9. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТНЕ ҺӘМ ҮСЕШЕ ПРОГРАММАСЫН ФИНАНСЛАУ

9.1. Муниципаль хезмәтне финанслау

9.1.1. Муниципаль хезмәтне финанслау, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү чыгымнарын, пенсия белән тәэммин итүне, әгәр федераль законда яисә әлеге Кодекста башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэммин итүгә бәйле башка чыгымнарны да кертеп, жирле бюджетлар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

9.2. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары.

9.2.1. Муниципаль хезмәтне үстерү тиешенчә жирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финансрана торган муниципаль хезмәтне үстерү программының һәм Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтен үстерү программының белән тәэммин ителе.

9.2.2. Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенең нәтижәлелеген арттыру максатларында жирле үзидарәнең аерым органнарында экспериментлар үткәрелергә мөмкин. 9.2.1 пунктында күрсәтелгән муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар үткәрү тәртибе, шартлары һәм сроклары Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары һәм муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

10. ЙОМГАКЛАУ ҺӘМ КҮЧЕШ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

10.1. Күчеш нигезләмәләре

10.1.1. Муниципаль хезмәткәрләргә бирелгән квалификация разрядлары муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән класслы чиннарына түбәндәгө тәртиптә тигезләнәләр:

хакыйкий муниципаль киңәшченең 1, 2 яисә 3 класслы квалификация разряды тиешенчә хакыйкий муниципаль киңәшченең 1, 2 яисә 3 класслы класс чинына тигезләнә;

1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшченең квалификация разряды тиешенчә 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшченең класс чинына тигезләнә;

муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы киңәшчесенең квалификация разряды тиешенчә муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы киңәшчесе чинына тигезләнә;

муниципаль хезмәт секретареның 1, 2 яисә 3 класслы квалификация разряды муниципаль хезмәт секретареның 1, 2 яисә 3 класслы класс чинына тиңләштерелә.

10.1.2. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон үз көченә кергәннән соң муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт вазыйфаларында эшләү чорлары билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирү өчен тиешле класслы чинда булу вакытына исәпкә алына.

10.1.3. Муниципаль хезмәткәрләргә социаль гарантияләр тәэмин итү максатларында тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләрне финанслау һәм түләү, аларны илтеп житкерү чыгымнарын да кертеп, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләрен пенсия белән тәэмин итү өчен каралган тәртиптә һәм шартларда башкарыла.